

M. R.

"Górnictwo węglowe na Górnym Śląsku w połowie XIX w.", Stanisław Kossuth, Katowice 1965 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 10/4, 641

1965

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



Stanisław Kossuth, *Górnictwo węglowe na Górnym Śląsku w połowie XIX w.* Wydawnictwo „Śląsk”, Katowice 1965, ss. 343.

Wydana w ramach *Prac Głównego Instytutu Górnictwa* książka S. Kossutha składa się z dwóch części. Część pierwsza *Zmiany w górnictwie węglowym na Górnym Śląsku w połowie XIX wieku* poświęcona jest obrazowi pracy i technicznego wyposażenia kopalń węgla kamiennego. Jest tu mowa o rynkach zbytu, o obowiązującym w połowie XIX w. na Śląsku prawie górniczym, jest też porównanie wydobycia innych zagłębi i krajów. Obszernie omówiony jest stan techniczny kopalń, uzyskiwane przez nie efekty gospodarcze, polityka górnośląskich przemysłowców oraz szkolnictwo górnicze. Część druga zawiera *Opis kopalń węgla kamiennego czynnych w 1859 r. na Górnym Śląsku*. Zachowując podział według rewirów, opisano tu do stu kopalń.

M. R.

Kazimierz Popiołek, *Górnośląski przemysł górniczo-hutniczy w drugiej połowie XIX wieku*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Katowice—Kraków 1965, ss. 245.

Wydana w ramach publikacji Śląskiego Instytutu Naukowego w Katowicach praca K. Popiołka składa się z dwóch części, rozdzielonych cezurą lat 1875—1876.

Część pierwsza (lata 1850—1875) zawiera rozważania o burzliwym rozwoju w Niemczech przemysłu w ogóle, a górniczo-hutniczego — w szczególności, oraz na tym tle daje opis sytuacji górnictwa i hutnictwa na Śląsku, a więc przemysłu hutniczego żelaznego, górnictwa węglowego, przemysłu cynkowego, górnictwa i hutnictwa ołowiu i srebra. Omówiono zmiany strukturalne w tych gałęziach produkcji na skutek koncentracji kapitałów oraz podkreślono wagę takich czynników rozwoju, jakimi były: budowa kolei żelaznych oraz rozbudowa transportu rzeczno-

Część druga (lata 1876—1900) obejmuje okres względnie spokojnego rozwoju gospodarki niemieckiej. Autor obszernie analizuje warunki produkcji i zbytu rozważanych gałęzi przemysłu. Przy opisach i analizach sytuacji w tych gałęziach autor powołuje się często na dokonany postęp w technologii górniczej czy hutniczej oraz w organizacji przemysłu. W zakończeniu autor precyzuje pozycję Śląska w granicach państwa niemieckiego, stwierdzając skutki walki konkurencyjnej z zachodnioniemieckimi okręgami przemysłowymi, które powoli wypychały Górny Śląsk z rynków zachodnich. Umieszczone na końcu pracy 15 tablic statystycznych zawiera dane liczbowe produkcji oraz wewnętrznego i zagranicznego zbytu przemysłu górnośląskiego.

M. R.

Sesja jubileuszowa XXX-lecia Instytutu Orientalistycznego Uniwersytetu Warszawskiego (21—22 I 1964). *Komunikaty naukowe*. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1964, ss. 147.

Instytut Orientalistyczny Uniwersytetu Warszawskiego powstał w listopadzie 1932 r. Uroczystości jubileuszowych nie udało się zorganizować ściśle w 30-lecie i sesja jubileuszowa odbyła się dopiero w styczniu 1964 r. (włączono ją w obchody XIX-lecia Polski Ludowej). Komunikaty naukowe wygłoszone na sesji wydano w książce. Poprzedzone są one słowem wstępnym prof. Stefana Strelcyna i szkiecem prof. Jana Reychmana *Z dziejów Instytutu Orientalistycznego Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1933—1964* (ss. 7—17; na s. 7 o tradycjach orientalistyki na